

6. Anishchenko, O., 2022. Profesionalizatsiia pedahohichnoho personalu u sferi osvity doroslykh: metodychnyi kontsept [Professionalization of teaching staff in the field of adult education: methodological concept]. *Osvita doroslykh: teoriia, dosvid, perspektyvy*, 2. Kyiv: IPOOD. DOI: [https://doi.org/10.35387/od.2\(22\).2022.24-37](https://doi.org/10.35387/od.2(22).2022.24-37)

7. NAPN Ukrainy, 2023. *Suchasna pislidyplomna osvita: tradytsii ta innovatsii* [Modern postgraduate education: traditions and innovations]. Materialy naukovo-praktychnoho seminaru. Kyiv: NAPN Ukrainy. Dostupno: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/736835/>.

8. Dubaseniuk, O.A., 2018. Suchasni modeli profesiinoi pidhotovky pedahohiv-andrahohiv, profesiina pidhotovka pedahohiv doroslykh [Modern models of professional training of andragog teachers, professional training of adult teachers]. In: Kremen, V.H. and Nychkalo, N.H. (eds.). *Kontseptualni zasady rozvytku osvity doroslykh: svitovi dosvid, ukraïnski realii i perspektyvy*. Kyiv: Znannia Ukrainy, 174–180. Dostupno: <https://eprints.zu.edu.ua/27789/>.

9. Dreyfus, S.E., 2004. The five-stage model of adult skill acquisition. *Bulletin of Science, Technology and Society*, 24(3), 177–181. DOI: <https://doi.org/10.1177/0270467604264992>.

10. Lukianova, L., 2016. Pidhotovka pedahohichnoho personalu dlia roboty z doroslymy: teoretychnyi i metodychnyi aspekty [Training of teaching staff to work with adults: theoretical and methodological aspects]. Monograph. Kyiv: NAPN Ukrainy. Dostupno: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/710017/>.

11. Lukianova, L., 2018. Pidhotovka pedahohichnoho personalu dlia roboty z doroslymy: polskyi dosvid' [Training of teaching staff to work with adults: Polish experience]. *Osvita doroslykh: teoriia, dosvid, perspektyvy*, 2, 45–53. Dostupno: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/718442/>.

Дата першого подання статті до публікації: 03.03.2026

Дата прийняття статті до публікації після рецензування: 14.04.2026

Дата публікації: 29.05.2026

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2026-40-287-298>

УДК 377.8:004]:316.444-054.73

Свідерський Ігор Володимирович,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України,

Київ, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-3509-5510>

igorsviderskij806@gmail.com

ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УМОВАХ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті здійснено теоретичний аналіз та обґрунтовано роль цифрових ресурсів як ефективного засобу формування підприємницької компетентності

внутрішньо переміщених осіб в умовах неформальної освіти. Актуальність дослідження зумовлена сучасними соціально-економічними викликами, спричиненими воєнним станом в Україні, масштабними процесами внутрішнього переміщення населення та необхідністю створення нових механізмів професійної адаптації й економічної самореалізації ВПО. Установлено, що цифровізація неформальної освіти забезпечує гнучкий доступ до навчальних ресурсів, сприяє розвитку самозайнятості, підприємницького мислення та підвищенню рівня економічної незалежності переселенців.

У дослідженні проаналізовано сучасні цифрові освітні платформи, масові відкриті онлайн-курси, державні цифрові екосистеми та спеціалізовані інформаційно-консультаційні сервіси, які використовуються для розвитку підприємницької компетентності ВПО. Особливу увагу приділено можливостям платформ «Дія.Освіта», «Дія.Бізнес», Prometheus, Google for Business, Projector Foundation, а також міжнародним інструментам діагностики підприємницьких навичок, створеним на основі європейської моделі EntreComp. Визначено, що цифрові ресурси забезпечують поєднання теоретичної підготовки, практичного моделювання бізнес-процесів, дистанційної експертної підтримки та правового супроводу підприємницької діяльності.

Обґрунтовано, що важливими складниками цифрового навчання ВПО є мікронавчання, мобільне навчання та інтерактивні симуляційні технології, які дозволяють адаптувати освітній процес до умов високої мобільності, психологічного стресу та нестабільності життєвих обставин. Доведено, що використання цифрових інструментів сприяє розвитку стратегічного мислення, готовності до ризику, навичок планування, управління бізнес-проектами та прийняття управлінських рішень. Наголошено, що цифрові ресурси створюють умови для формування індивідуальних освітніх траєкторій і забезпечують доступ до безперервного навчання незалежно від місця перебування особи.

Водночас акцентовано увагу на проблемах цифрової нерівності, недостатнього рівня цифрової грамотності окремих категорій ВПО та необхідності створення системи комплексної підтримки користувачів цифрових освітніх сервісів. Перспективи подальших досліджень пов'язано з розробленням інтегрованої цифрової екосистеми, що поєднуватиме освітні, фінансові, правові та консультаційні ресурси для комплексного супроводу внутрішньо переміщених осіб у процесі професійної реінтеграції та започаткування власної справи.

Ключові слова: неформальна освіта; цифрові ресурси; ВПО; підприємницька компетентність; самозайнятість; адаптація.

1. ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. Процеси глобалізації та інтенсивний перехід до інформаційного суспільства зумовили концептуальну зміну в підходах до реалізації стратегії навчання впродовж життя. В умовах воєнного стану в Україні неформальна

освіта, що базується на широкому впровадженні цифрових освітніх ресурсів (ЦОР), трансформується у найбільш гнучкий та адаптивний інструментарій формування навичок самозайнятості та бізнес-грамотності. Особливої гостроти цей запит набуває для найбільш вразливих категорій населення, чий життєвий простір зазнав примусових змін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для ВПО проблема соціально-економічної рекуперації та набуття підприємницької компетентності набуває статусу критичної необхідності. Згідно з даними моніторингових звітів Міжнародної організації з міграції (МОМ, раунд 22, січень 2026 р.), нині рівень безробіття серед працездатних ВПО залишається стабільно високим, охоплюючи близько 45% цієї категорії населення. Така ситуація детермінована як структурним дефіцитом вакансій за фахом у територіальних громадах, що приймають, так і складними психологічними бар'єрами інтеграції. Масштабність виклику підтверджується статистикою моніторингових висновків: станом на грудень 2025 року в Україні зафіксовано близько 3,7 млн де-факто ВПО та 4,4 млн осіб, які повернулися. Соціально-економічне становище переміщених осіб ускладнюється деструктивними стратегіями подолання труднощів. Зокрема, 44% домогосподарств перебувають у кризовому стані, а 37% – у надзвичайному. Це виявляється через вичерпання заощаджень, декваліфікацію та обмеження витрат на медицину, що суттєво нівелює довгострокову резильєнтність особистості та посилює її вразливість [13].

Глибина цих викликів зумовлює перехід до нових моделей економічної поведінки, де стимулювання самозайнятості та мікропідприємництва є ефективнішою стратегією порівняно з традиційним наймом. Такий підхід забезпечує відновлення економічної суб'єктності ВПО, капіталізацію їхнього попереднього досвіду та гарантує автономію в умовах високої мобільності. Цифрові ресурси при цьому стають ключовим інструментом, що нівелює територіальну залежність навчання та забезпечує оперативний доступ до фахового освітнього інструментарію для інтенсифікації розвитку підприємницьких компетенцій. Апробація подібних освітніх моделей стала можливою завдяки демократизації доступу до цифрових платформ [2]. Безоплатні програми від провідних освітніх провайдерів та неурядових організацій долають фінансові бар'єри, дозволяючи ВПО акумулювати соціальний та інтелектуальний капітал навіть за умов обмежених економічних ресурсів.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні ролі цифрових освітніх ресурсів як засобу неформальної освіти в процесі формування підприємницької компетентності ВПО та аналізі їх потенціалу в цьому контексті.

Для реалізації мети статті нами було визначено такі **завдання**:

1. Вивчення ролі цифрових інструментів у системі неформальної освіти ВПО.

2. Теоретичне дослідження та аналіз функціональних можливостей найбільш розповсюджених цифрових ресурсів (онлайн-платформ, дистанційних курсів) у контексті їхньої ефективності для формування підприємницької компетентності цієї категорії населення.

3. МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH METHODOLOGY

У роботі використано комплекс наукових методів: теоретичний аналіз наукових джерел та освітніх онлайн-ресурсів; систематизація та класифікація цифрових освітніх ресурсів; узагальнення даних для обґрунтування актуальності досліджуваної проблеми.

4. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ / RESEARCH RESULTS

На відміну від традиційних педагогічних систем, навчання дорослих у контексті внутрішнього переміщення має ґрунтуватися на принципах гнучкості, автономії суб'єкта та практичної доцільності знань. У сучасних умовах цифрові кейс-стаді та інтерактивні симуляції виступають безпечним середовищем для апробації бізнес-рішень, дозволяючи ВПО опановувати підприємницькі ризики без втрати реальних активів. Зміст такої освіти безпосередньо корелює з актуальними життєвими цілями ВПО та потребою у швидкій інструменталізації отриманих навичок для відновлення їхньої економічної суб'єктності [2], [8].

Підприємницьку компетентність дорослої особи (зокрема ВПО) у межах нашого дослідження ми визначаємо як інтегративну якість особистості, що об'єднує знання, навички, ділові та лідерські якості, а також модель поведінки, необхідні для ініціювання, планування, організації та успішної реалізації власних підприємницьких задумів, бізнес-ідей або проєктів. Вона базується на синергії когнітивного (знання бізнес-процесів), діяльнісного (навички ведення підприємницької діяльності) та особистісно-рефлексивного (психологічна готовність до ризику та відповідальності) компонентів, що реалізуються в умовах динамічного ринку праці [8].

Відповідно до зазначеної трикомпонентної структури, процес формування підприємницької компетентності потребує залучення різнопланового цифрового інструментарію. Ефективність цього процесу для ВПО, на нашу думку, сьогодні критично залежить від інтеграції трьох функціональних груп ресурсів: державних екосистем (зокрема платформ «Дія.Освіта» та «Дія.Бізнес»), масових відкритих онлайн-курсів (МООС) та спеціалізованих інформаційно-довідкових сервісів [1; 2]. Охарактеризуємо деякі з них крізь призму освітніх потреб ВПО (табл. 1).

Таблиця 1

Огляд цифрових ресурсів як засобу формування підприємницької компетентності ВПО в умовах неформальної освіти

<i>Цифровий ресурс</i>	<i>Назва програми, курсу, цифрового освітнього інструментарію</i>	<i>Вектор формування підприємницької компетентності</i>
Міжнародні діагностичні проекти (Growing Europe).	Online Entrepreneurial Skills Assessment Tool [18].	Забезпечення об'єктивної самодіагностики та оцінки рівня сформованості підприємницьких навичок відповідно до європейського стандарту EntreComp.
Державна екосистема (Дія.Бізнес).	Консультаційна підтримка (індивідуальні та групові формати) [4].	Формування персоналізованої освітньої траєкторії через адресну експертну допомогу (маркетинг, фінанси, юриспруденція).
Освітня платформа (Prometheus).	«Успішний стартап: від ідеї до масштабування» [14].	Стартап-менеджмент. Опанування повного життєвого циклу підприємницького проекту: від валідації ідеї до пітчінгу та виходу на ринки.
Освітня платформа (Prometheus).	«ПРО Краудфандинг. Як залучати кошти для соціальних та бізнес-проектів» [12].	Фандрейзинговий блок. Формування навичок альтернативного інвестування, побудови соціального капіталу та комунікаційних стратегій.
Освітня платформа (Prometheus). Інтерактивні буткемпи (Ukrainian Digital Bootcamp).	Інтерактивна «Бізнес-гра для підприємців» [3].	Розвиток стратегічного мислення через симуляційне моделювання управлінських рішень та апробацію моделей монетизації у безпечному середовищі.
Освітня платформа (Prometheus). Кризовий менеджмент (Prometheus).	«Як почати власну справу в часи невизначеності: покроковий гайд» [16].	Розвиток когнітивної гнучкості та навичок стратегічного планування через інструментарій Business Model Canvas в умовах високих ризиків.
Міжнародні курси (Prometheus, Darden School).	«Зростаєте до величі: розумне зростання для приватного бізнесу» [7].	Системне опанування стратегій масштабування та подолання внутрішніх бар'єрів розвитку бізнесу в умовах кризи.
Академічне партнерство (Prometheus / MIT).	«Підприємництво: Хто ваш клієнт?» [10].	Опанування методології дисциплінованого підприємництва через інструменти сегментації ринку та аналіз цільової аудиторії (TAM, Beachhead Market).

Державна екосистема (Дія.Освіта).	Освітні серіали з професійної підготовки та бізнес-грамотності [6].	Опанування прикладних навичок конкретних професій та базового інструментарію створення власної справи з нуля.
Корпоративні ресурси (Google для бізнесу).	Онлайн-програми для малого та середнього бізнесу [17].	Отримання безкоштовних інструментів для цифрового маркетингу, аналітики та просування бізнесу в мережі.
Неурядові фундації (Projector Foundation).	Програми навчання для жінок-ВПО та ветеранів [9].	Капіталізація потенціалу через безоплатний доступ до високотехнологічних галузей (ІТ, дизайн, маркетинг).

В умовах високої динамічності життєвого контексту ВПО особливої ваги набуває мікронавчання (microlearning). Короткі модулі (відеокейси, подкасти) дозволяють точково засвоювати знання без відриву від процесів побутової адаптації. Такий підхід є критичним через когнітивні особливості сприйняття інформації дорослими особами в стані стресу. Мікроформи допомагають уникати інформаційного перевантаження. Інтеграція самостійної роботи на LMS-платформах із дистанційною експертною підтримкою дозволяє реалізувати модель змішаного навчання (blended learning), що забезпечує глибшу імплементацію теоретичних знань у практичну діяльність [1].

З огляду на високу мобільність ВПО, критичним чинником інклюзивності стає парадигма m-learning (mobile learning). У системі неформальної освіти смартфон забезпечує безперервний доступ до знань в умовах переїздів чи відсутності стаціонарного комп'ютера. Мобільні застосунки (Дія, Prometheus тощо) нівелюють територіальні бар'єри, дозволяючи переселенцям акумулювати людський капітал незалежно від місця перебування [2].

Особливого значення для ВПО набуває етап попередньої діагностики, що дозволяє об'єктивізувати рівень наявних знань та ідентифікувати освітні дефіцити. Релевантним прикладом реалізації такого підходу може виступати електронний ресурс «Online Entrepreneurial Skills Assessment Tool», розроблений у межах міжнародного проекту «Growing Europe» за підтримки Європейської Комісії. Методологічним підґрунтям цього інструменту слугує загальноєвропейська концептуальна модель EntreComp. Використання зазначеного цифрового ресурсу дозволяє суб'єкту навчання отримати валідовану оцінку власних здібностей у різних аспектах лідерства та операційного менеджменту, що є критично важливим для мінімізації ризиків при започаткуванні власної справи в умовах економічної нестабільності [18].

Логічним завершенням такої підготовки є перехід від споживання інформації до практичної апробації власних бізнес-моделей ВПО. Особливої актуальності в цьому аспекті набувають інтерактивні методики, що дозволяють трансформувати теоретичні знання у прикладні навички. Репрезентативним прикладом такого підходу

в контексті цифровізації неформальної освіти ВПО може слугувати інтерактивна бізнес-гра, розроблена в межах проекту «Ukrainian Digital Bootcamp» (за підтримки ЄБРР та фінансування Швейцарії). Цей цифровий інструмент орієнтований на розв'язання реальних викликів малого бізнесу, охоплюючи критичні вузли підприємницької діяльності: від вибору життєздатних бізнес-моделей та пошуку фінансування до оптимізації бізнес-процесів і забезпечення кібербезпеки [3]. Наукова та практична цінність ігрових симуляцій полягає у можливості формування стратегічного мислення через декомпозицію складних бізнес-завдань на послідовні етапи. На відміну від традиційного споживання контенту, ігрова модель створює безпечне цифрове середовище для апробації управлінських рішень, що є критично важливим для ВПО в умовах обмежених ресурсів та високої невизначеності ринку [11].

Паралельно з освітнім процесом критично важливим є подолання адміністративних бар'єрів. Цифровізація правових послуг в Україні станом на 2026 рік досягла рівня, коли реєстрація та супровід мікробізнесу можуть здійснюватися повністю дистанційно. Це надзвичайно важливо для ВПО, оскільки знімає бар'єр територіальної прив'язки до ЦНАПів та податкових інспекцій за місцем реєстрації. Ключовими інструментами правової легалізації підприємницької діяльності ВПО нині виступають державні та спеціалізовані цифрові екосистеми: сервіси екосистеми «Дія» (автоматична реєстрація ФОП, використання Дія.Підпису та інтеграція з Електронним кабінетом платника податків) мінімізують транзакційні витрати, тоді як платформи правового консалтингу (система Безоплатної правничої допомоги, чат-бот «Юридичний порадник для ВПО», база знань WikiLegalAid) формують когнітивний базис для подолання нормативних бар'єрів. Вони надають верифіковані алгоритми дій щодо реєстрації майна, отримання пільг та адаптації бізнесу до умов воєнного стану [6], [15], [19].

Проте, попри доступність зазначених ресурсів, вагомим викликом залишається цифрова нерівність. Недостатній рівень цифрової грамотності окремих категорій ВПО часто стає бар'єром, що ізолює їх від можливостей неформальної освіти, вимагаючи додаткових заходів із базової цифрової підготовки.

5. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що використання онлайн-інструментів у системі неформальної освіти забезпечує необхідну гнучкість навчання, дозволяючи ВПО ефективно поєднувати освітній процес із розв'язанням першочергових побутових проблем. На відміну від уніфікованих підходів формальної освіти, цифрові платформи пропонують персоналізовані траєкторії розвитку, що охоплюють відеолекції, інтерактивні симуляції бізнес-процесів та актуалізацію даних у реальному часі. Такий інструментарій дозволяє не лише засвоювати теоретичні основи підприємництва, а й моделювати сценарії відкриття власної справи, об'єктивно оцінювати ризики та опановувати сучасні цифрові методи управління, що є визначальним чинником успішної соціально-економічної реінтеграції переміщених осіб.

Попри високу ефективність окремих ресурсів, актуальною залишається проблема розпорошеності інформації. Перспективним вектором подальших розвідок вбачається наукове обґрунтування структури цифрового навігатора (інтерактивної дорожньої карти) для ВПО. Така екосистема має об'єднувати верифіковані освітні, правові та фінансові ресурси в єдину логічну систему, мінімізуючи когнітивне навантаження на користувача та забезпечуючи безперервний супровід – від етапу попередньої діагностики до моменту реєстрації та масштабування власного мікробізнесу. Водночас важливою складовою цієї моделі має стати своєчасна підтримка розвитку цифрової грамотності ВПО.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розробленні інтегрованої цифрової платформи підтримки внутрішньо переміщених осіб, що поєднуватиме освітні, правові, фінансові та консультаційні ресурси для формування підприємницької компетентності та професійної реінтеграції ВПО.

6. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ / REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Аніщенко, О., Котун, К., Купальний, В., 2024. Цифрові освітні ресурси як засіб забезпечення ефективності змішаного навчання. *Журнал кафедри ЮНЕСКО «Професійна освіта впродовж життя в XXI столітті»*. [Онлайн]. Доступно: <<https://www.semanticscholar.org/paper/99cce882fe867949f9ca9868ec5209cc99f1e647>>.
2. Баніт, Ю.С., 2023. Електронні навчальні ресурси для підприємницької підготовки майбутніх фахівців. *Distance education in Ukraine: innovative, normative-legal, pedagogical aspects*, 3, 66-74. DOI: <https://doi.org/10.18372/2786-5495.1.17765>.
3. Бізнес-гра для підприємців: [онлайн-курс], 2024. *Prometheus*. [Онлайн]. Доступно: <<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/business-game/>>.
4. Бізнес-психологія: консультаційна підтримка, 2024. *Дія. Бізнес* [Онлайн]. Доступно: <<https://business.dia.gov.ua/consultations/business-psychology>>.
5. Геревенко, А.М., Львіна, Т.В., Ібрагімова, Л.А., 2024. Використання цифрових платформ для підвищення якості професійної освіти. *Цифрова трансформація освіти: стан, проблеми, перспективи*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 30 трав. 2024 р.), Київ: ІЦО НАПН України, 60-63.
6. Дія. Освіта: національна екосистема цифрової грамотності, 2024 [Онлайн]. Доступно: <<https://osvita.dia.gov.ua/>>.
7. Зростаєте до величі: розумне зростання для приватного бізнесу: [онлайн-курс], 2024. *Prometheus* [Онлайн]. Доступно: <<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/smart-business-growth-strategies/>>.
8. Лавренко, О.В., 2024. Розвиток підприємницької компетентності майбутніх фахівців: психологічний аспект. *Актуальні проблеми психології*: зб. наук. праць Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України, 1(1), 85-98.
9. Місія Projector Foundation: освіта як інструмент соціальних змін, 2024. *Projector Foundation* [Онлайн]. Доступно: <<https://www.prjctrfoundation.com/#mission>>.

10. Підприємництво: Хто ваш клієнт?: [онлайн-курс], 2024. *Prometheus; Massachusetts Institute of Technology* [Онлайн]. Доступно: <<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/entrepreneurship-101/>>.
11. Практичне навчання бізнесу: Prometheus та Happy Monday запускають безоплатну програму, 2024. *Happy Monday* [Онлайн]. Доступно: <<https://happymonday.ua/praktychne-navchannya-biznes-prometheus>>.
12. ПРО Краудфандинг. Як залучати кошти для соціальних та бізнес-проектів: [онлайн-курс], 2024. *Prometheus* [Онлайн]. Доступно: <<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/fundraising-crowdfunding-for-social-impact/>>.
13. Україна. Звіт про внутрішнє переміщення населення в Україні. Опитування загального населення (Раунд 22, січень 2026 р.), 2026. *Міжнародна організація з міграції (МОМ)* [Онлайн]. Доступно: <<https://dtm.iom.int/reports/ukraine-zvit-pro-vnutrishne-peremishchennya-naselennya-v-ukraini-opituvannya-zagalnogo>>.
14. Успішний стартап: від ідеї до масштабування: [онлайн-курс], 2024. *Prometheus* [Онлайн]. Доступно: <<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/successful-startup/>>.
15. Юридичний порадник для ВПО: [чат-бот], 2024. БФ «Право на захист» [Онлайн]. Доступно: <<https://chatbot.r2p.org.ua/>>.
16. Як почати власну справу в часи невизначеності: покроковий гайд: [онлайн-курс], 2024. *Prometheus* [Онлайн]. Доступно: <<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/start-business-in-uncertain-times/>>.
17. Google для бізнесу: онлайн-програми для малого та середнього бізнесу в Україні, 2024. *Events on Air with Google* [Онлайн]. Доступно: <<https://eventsonair.withgoogle.com/events/google-for-business-ua-smb>>.
18. Online Entrepreneurial Skills Assessment Tool, 2023. *Growing Europe Project* [Online]. Available at: <<https://growingproject.eu/portfolio/online-entrepreneurialskills-assessment-tool/>>.
19. WikiLegalAid: довідково-інформаційна платформа правової допомоги, 2024. *Система безоплатної правничої допомоги* [Онлайн]. Доступно: <<https://legalaidd.wiki/>>.

DIGITAL RESOURCES AS A MEANS OF DEVELOPING ENTREPRENEURIAL COMPETENCE OF INTERNALLY DISPLACED PERSONS IN NON-FORMAL EDUCATION

Ihor Sviderskyi,

PhD Student (Third Level of Higher Education),

Ivan Ziaziun Institute of Pedagogical and Adult Education, National Academy of Educational Sciences of Ukraine,

Kyiv, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-3509-5510>

igorsviderskij806@gmail.com

Abstract. The article provides a theoretical analysis and substantiates the role of digital resources as an effective means of developing the entrepreneurial competence

of internally displaced persons (IDPs) within the framework of non-formal education. The relevance of the study is determined by current socio-economic challenges caused by martial law in Ukraine, large-scale internal displacement, and the need to create new mechanisms for the professional adaptation and economic self-realization of IDPs. It has been established that the digitalization of non-formal education ensures flexible access to educational resources, promotes self-employment, entrepreneurial thinking, and increases the level of economic independence of displaced persons.

The study analyzes modern digital educational platforms, massive open online courses, state digital ecosystems, and specialized informational and consulting services used for the development of entrepreneurial competence among IDPs. Particular attention is paid to the capabilities of the platforms “Diia.Osvita,” “Diia.Business,” Prometheus, Google for Business, Projector Foundation, as well as international entrepreneurial skills assessment tools developed on the basis of the European EntreComp framework. It has been determined that digital resources ensure the integration of theoretical training, practical business-process simulation, дистанційної експертної підтримки, and legal support for entrepreneurial activities.

It is substantiated that important components of digital learning for IDPs include microlearning, mobile learning, and interactive simulation technologies, which make it possible to adapt the educational process to conditions of high mobility, psychological stress, and unstable living circumstances. The study proves that the use of digital tools contributes to the development of strategic thinking, readiness for risk-taking, planning skills, business project management, and managerial decision-making. It is emphasized that digital resources create conditions for the formation of individualized educational trajectories and provide access to lifelong learning regardless of a person’s location.

At the same time, attention is focused on the problems of digital inequality, insufficient levels of digital literacy among certain categories of IDPs, and the need to create a system of comprehensive support for users of digital educational services. Prospects for further research are associated with the development of an integrated digital ecosystem that would combine educational, financial, legal, and consulting resources to provide comprehensive support for internally displaced persons in the process of professional reintegration and starting their own businesses.

Keywords: non-formal education; digital resources; IDPs; entrepreneurial competence.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Anishchenko, O., Kotun, K., Kupalnyi, V., 2024. Tsyfrovi osvithni resursy yak zasib zabezpechennia efektyvnosti zmishanoho navchannia [Digital educational resources as a means of ensuring the effectiveness of blended learning]. *Zhurnal kafedry YuNESKO «Profesiina osvita vprodovzh zhyttia v XXI stolitti»* [Onlain]. Dostupno: <<https://www.semanticscholar.org/paper/99cce882fe867949f9ca9868ec5209cc99f1e647>>.

2. Banit, Yu. S., 2023. Elektronni navchalni resursy dlia pidpriemnytskoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv [Electronic educational resources for entrepreneurial training of future specialists]. *Distance education in Ukraine: innovative, normative-legal, pedagogical aspects*, 3, 66-74. DOI: <https://doi.org/10.18372/2786-5495.1.17765>.
3. *Biznes-hra dlia pidpriemtsiv* [Business game for entrepreneurs]: [onlain-kurs], 2024. *Prometheus* [Onlain]. Dostupno: <<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/business-game/>>.
4. *Biznes-psykholohiia: konsultatsiina pidtrymka* [Business Psychology: Consulting Support], 2024. *Diia. Biznes* [Onlain]. Dostupno: <<https://business.diia.gov.ua/consultations/business-psychology>>.
5. Herevenko, A.M., Ilina, T.V., & Ibrahimova, L.A., 2024. Vykorystannia tsyfrovyykh platform dlia pidvyshchennia yakosti profesiinoi osvity [Using Digital Platforms to Improve the Quality of Vocational Education, Digital Transformation of Education: Status, Problems, Prospects]. *Tsyfrova transformatsiia osvity: stan, problemy, perspektyvy*: materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf. (m. Kyiv, 30 trav. 2024 r.), Kyiv: ITsO NAPN Ukrainy, 60-63.
6. *Diia. Osvita: natsionalna ekosystema tsyfrovoi hramotnosti* [Action. Education: National Ecosystem of Digital Literacy], 2024. [Onlain]. Dostupno: <<https://osvita.diia.gov.ua/>>.
7. *Zrostaite do velychi: rozumne zrostantia dlia pryvatnoho biznesu* [Grow to Greatness: Smart Growth for Private Business]: [onlain-kurs], 2024. *Prometheus*. [Onlain]. Dostupno: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/smart-business-growth-strategies/> (Data zvernennia: 08.03.2026).
8. Lavrenko, O.V., 2024. Rozvytok pidpriemnytskoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv: psykholohichni aspekt [Development of Entrepreneurial Competence of Future Professionals: Psychological Aspect, Current Problems of Psychology]. *Aktualni problemy psykholohii*: zb. nauk. prats In-tu psykholohii im. H. S. Kostiuka NAPN Ukrainy, 1(1), 85-98.
9. Misiia Projector Foundation: osvita yak instrument sotsialnykh zmin [Mission of the Projector Foundation: Education as a Tool for Social Change], 2024. *Projector Foundation* [Onlain]. Dostupno: <<https://www.prjctrfoundation.com/#mission>>.
10. Pidpriemnytstvo: Khto vash kliient? [Entrepreneurship: Who is your customer?]: [onlain-kurs], 2024. *Prometheus; Massachusetts Institute of Technology* [Onlain]. Dostupno: <<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/entrepreneurship-101/>>.
11. Praktychne navchannia biznesu: Prometheus ta Happy Monday zapuskaiut bezoplatnu prohramu [Practical Business Training: Prometheus and Happy Monday Launch Free Program], 2024. *Happy Monday* [Onlain]. Dostupno: <<https://happymonday.ua/praktychne-navchannya-biznes-prometheus>>.
12. PRO Kraudfandynh. Yak zaluchaty koshty dlia sotsialnykh ta biznes-proiektiv [ABOUT Crowdfunding. How to Raise Funds for Social and Business Projects]: [onlain-kurs], 2024. *Prometheus* [Onlain]. Dostupno: <<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/fundraising-crowdfunding-for-social-impact/>>.
13. Ukraina. Zvit pro vnutrishnie peremishchennia naseleння v Ukraini. Opytuvannia zahalnoho naseleння [Ukraine. Report on Internal Displacement in Ukraine. General Population Survey] (Raund 22, sichen 2026 r.), 2026. *Mizhnarodna orhanizatsiia z mihratsii*

(MOM) [Onlain]. Dostupno: <<https://dtm.iom.int/reports/ukraina-zvit-pro-vnutrishne-peremishchennya-naselennya-v-ukraini-opituvannya-zagalnogo>>.

14. Uspishnyi startap: vid idei do masshtabuvannia [Successful Startup: From Idea to Scaling]: [onlain-kurs], 2024. *Prometheus* [Onlain]. Dostupno: <<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/successful-startup/>>.

15. Iurydychnyi poradnyk dlia VPO [Legal Advisor for IDPs]: [chat-bot], 2024. *BF «Pravo na zakhyst»* [Onlain]. Dostupno: <<https://chatbot.r2p.org.ua/>>.

16. Iak pochaty vlasnu spravu v chasy nevyznachenosti: pokrokovyi haid [How to Start Your Own Business in Times of Uncertainty: A Step-by-Step Guide]: [onlain-kurs], 2024. *Prometheus* [Onlain]. Dostupno: <<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/start-business-in-uncertain-times/>>.

17. Google dlia biznesu: onlain-prohramy dlia maloho ta serednoho biznesu v Ukraini [Google for Business: Online Programs for Small and Medium-Sized Businesses in Ukraine], 2024. *Events on Air with Google* [Onlain]. Dostupno: <<https://eventsonair.withgoogle.com/events/google-for-business-ua-smb>>.

18. Online Entrepreneurial Skills Assessment Tool, 2023. *Growing Europe Project*. [Onlain]. Available at: <<https://growingproject.eu/portfolio/online-entrepreneurialskills-assessment-tool/>>.

19. WikiLegalAid: dovidkovo-informatsiina platforma pravovoi dopomohy [WikiLegalAid: Legal Aid Reference and Information Platform], 2024. *Systema bezoplatnoi pravnychoi dopomohy*. [Onlain]. Dostupno: <<https://legalaid.wiki/>>.

Дата першого подання статті до публікації: 22.01.2026

Дата прийняття статті до публікації після рецензування: 27.02.2026

Дата публікації: 29.05.2026